

УДК 32.001; 321.7: 334.021 + 338.246.02

ПОСТОЛ О.Є., кандидат політичних наук, доцент кафедри менеджменту організацій,
Запорізька державна інженерна академія
(Україна, Запоріжжя), post-elev@yandex.ru

ІДЕОЛОГІЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА ЯК НОВА ПАРАДИГМА ХХІ СТОЛІТТЯ

В статті дається аналіз потреби пошуку нової метаідеології, в основі якої ідеологічні засади прав і свобод людини і громадянина, що зумовлені -правовою основою їх реалізації. Сформовано теоретичні підстави ідеології прав і свобод людини, що є має велике значення для рефлексії місця і ролі ідеологічного фактора в суспільно-політичному житті сучасної держави. В статті обґрунтовується сутність ідеології прав людини як однієї з самої сучасної концепції постнекласичної науки, розкрито еволюцію ідеології прав людини в історії політичної думки та обґрунтовано напрями підвищення ефективності концепту прав людини для оптимізації правової держави.

Ключові слова: метаідеологія, ідеологія прав і свобод, ідеологічний фактор, сутність ідеології прав і свобод людини, еволюція теорії прав людини і громадянина, правова держава

Актуальність дослідження зумовлена наступними обставинами. *По-перше*, політологічна думка ХХІ століття продовжує поглиблювати значення роздумів про права і свободи громадян, поставивши вимогу розробки таких категоріальних форм, які могли б узгоджуватися з сучасними реаліями дослідження ідеології. *По-друге*, ця закономірність набуває ознак пріоритетної тенденції загально-планетарного масштабу в контексті всебічного розвитку різних ідеологій та пошуками шляхів оптимізації національної ідеї (ідеології) в умовах появи нових тенденцій полікультурного суспільства. На цьому тлі дослідження проблем національного буття людини, подолання конфліктогенних чинників, нових суперечностей полікультурного суспільства, виявлення проблем міграційних та імміграційних процесів, ідеологічний чинник є одним із визначальних поряд з економічним, політичним, соціальним, духовним, які проявляються в “етнонаціональному забарвленні”. *По-третьє*, становлення сучасної вітчизняної політичної думки актуалізують вивчення ідеологічного чинника серед реалій культурної глобалізації, сприяють осмисленню глибинних колізій і суперечностей ідеологічної сфери. *По-четверте*, актуальність теми дослідження зумовлена не тільки зазначеними процесами поглиблення системної кризи, а й тим, що вітчизняна політична думка допомагає проникнути в мета ідеологію політичного буття, постає як потужний чинник консолідації свідомості нації, спроможний відшукати ефективні форми та способи оптимізації

національної ідентичності в умовах глобалізації. Намагаючись опанувати невичерпну складність проблем ідеологічного чинника у XXI столітті, що є наслідками деформаційного розвитку міжетнічних відносин, вчені опинилися перед нагальною потребою і необхідністю збагнути сутність нових викликів метаідеології, що виникають в нових умовах інформаційно-культурного простору, під якою розуміють права і свободи людини. Метаідеологія - це ідеологія вищого порядку, основа для дискусій з ідеологічних проблем.

Ступінь наукової розробки проблеми. Ідеологія прав і свобод людини і громадянина як нова парадигма XXI століття найтіснішим чином пов'язувалися з аксіологічною проблематикою (Р.Лотце, Ф.Ніцше, В.Віндельбанд, Г.Ріккерт, М.Лосський, Е.Кассіпер, В.Соловйов). Аналіз філософсько-антропологічних робіт (М.Бердяєв, С.Франк, П.Юркевич, Г.Сковорода, Е.Фромм, О.Лосєв, К.Ясперс, М.Гайдеггер) стосується глибинних значеннєвих аспектів відносин світу і людини як субстанціальних елементів культури. Ідеологія прав і свобод людини і громадянина як нова парадигма XXI століття пов'язана з пізнанням ідей буття людини як системи, що знаходить своє відображення у творах М.Шелера, Х.Плеснера, В.Штерна, Е.Шпрангера. Серед таких дослідників, як П.Гуревич, В.Давидович, М.Злобін, М.Каган, В.Стьопін, Е.Маркарян, В.Сержантов сформувався діяльнісний підхід до прав людини і громадянина. Серед дослідників сучасних українських та з ближнього зарубіжжя проблемами прав і свобод людини і громадянина С.Кара-Мурза, Е.Гелнер, Ю.Римаренко, С.Римаренко, В.Ігнатов. Аналіз наукових джерел дозволяє зробити висновок, що на даний час відсутнє спеціальне наукове дослідження, в якому здійснювався б комплексний аналіз прав і свобод людини і громадянина. Здійснення такого аналізу дозволить на практиці реалізувати концепцію прав людини і громадянина як „цивіліософію”, мінімізувати негативні наслідки етнопонаціональних протиріч, які є неминучими у перехідних процесах у соціумі. Таким чином, актуальність обраного напрямку дослідження, його недостатня розробленість, нагальна необхідність систематизації й узагальнення нагальних доробок в аналізі феномена прав людини і громадянина в різноманітних галузях соціогуманітарного знання, а також теоретична й практична значущість даної проблеми й визначили вибір теми, об'єкта й предмета даного дослідження.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями

Перелік основних прав і свобод людини включено до Всезагальної декларації прав людини, утвердженої Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 року. У 1966 році Генеральна Асамблея ООН прийняла Пакт про економічні, соціальні та культурні права і Пакт про громадянські і політичні права. Моральна природа прав людини є очевидною. Права людини природні, універсальні та не відчужені, вони унікальні, так як знаходяться на межі моралі, прав, філософії, політики, релігії. Якщо вчені говорять про права людини, то, як правило, під ними слід розуміти юридичний

Ідеологія прав і свобод людини і громадянина як нова парадигма XXI століття

(позитивно-правовий), а не моральний (природничо-правовий) контекст. У політологічних та гуманітарних роздумах права людини представить як норми міжнародного чи конституційного права, а не як моральні дефініції. Права людини сприймаються і обговорюються, перш за все, як ідеологія. Саме жорсткі ідеологічні конотації прав людини в ідеологіях лібералізму і християнства не сприймаються в ісламській, конфуціанській, буддистській, синтоїстській та інших середовищах [1] і продовжують залишатися аргументаційно суперечливими.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, на яку спирається автор

На сучасну пору інтерпретація вселюдської загальноприйнятої ідеї права людини – не більше, чим «заява про наміри» у відношенні людства. «Ідеальні» (загальноприйняті) тлумачення прав людини не можуть не мати національної специфіки. Як свідчить аналіз наукового дискурсу та досвіду, специфічною може бути лише форма їх реалізації. Концепція прав людини має, як мінімум, дворівневу структуру, що включає у себе основну універсальну (загальнолюдську) і спеціальну (північноатлантичну) частини. Моральна сила прав людини – у їх природності, що визначає їх універсальність. Але сучасна аргументація природності прав людини тяжіє до «природничо-правової» основи її реалізації. Сучасна аргументація природності прав людини все частіше спирається на «природничо-правовий» пафос трьохвікової давнини. Можливо, на основі гуманістичної критики сучасних відносин серед ідеологем «людина-держава», «людина-псевдодержавні структури» виділяється ідеологема «відчуження», що дає нам можливість розглянути права людини як засіб постійного подолання відчуження «загальнолюдського» начала держави і права [2].

За таких умов першорядного значення набуває теоретико-праксеологічна потреба акумулювання у форматі правозахисної парадигми прав людини, які покликані протистояти насиллю державної влади. Для європейської людини права людини – це «десять канонів», які позиціонуються в контексті моралі. Проте, на думку правозахисників, національна держава сьогодні переживає кризу.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Проблемна ситуація.

Між іншим, криза сучасної цивілізації носить одночасно глобальний і парадигмальний характер: глобальний, постільки всі основні сфери і сторони людської життєдіяльності, що фіксується і підтверджується одночасно поняттями «глобальні виклики»; і парадигмальний, постільки людство переживає кризу своїх базових засад і базових цінностей всього світовлаштування, зачіпаючи всі існуючі цивілізаційні моделі. Вже сьогодні люди різних орієнтацій сходяться на тому, що ринкова економіка у тому вигляді, як вона історично склалася, нездатна навіть завдяки змінам «правил гри», забезпечити бажаний баланс інтересів, а сучасна демократія

надзвичайно «хвора», щоб розраховувати на неї як інструмент, здатний вирішити накопичені у світі протиріччя. Державну владу приватизують транснаціональні корпорації, міжнародні псевдодержавні інститути, кримінальні, олігархічні і релігійні групи, просунуті громадянські товариства, сировинні корпорації. Але якщо у відношенні сваволі державних органів вітчизняне законодавство все ж таки має деяку систему стримування у виді реальних правових норм, то псевдодержавна влада і діяльність корпорацій знаходяться у сфері неформальних відносин і не регулюються національним законодавством. У друкованих та електронних ЗМІ багато пишеться про приватизацію державної влади в Росії спецслужбами, кримінальними корпораціями і навіть екстремістськими політичними угрупованнями. На думку вчених, існують цілі райони з переважним проживанням національних і соціальних меншин, де функції місцевої адміністрації виконують фактично мафіозні структури [3].

Мета статті – сформулювати теоретичні підстави концепту прав людини, що є однією з самих найсучасніших постнекласичної науки, яка має велике значення для рефлексії місця і ролі ідеологічного фактора у парадигмі ХХІ століття.

Дана мета реалізується в наступних задачах:

- обґрунтувати сутність і значення теорії прав людини як однієї з самої сучасної концепції постнекласичної науки;
- пояснити понятійно-категоріальний апарат парадигми прав людини та її значення для сучасного розуміння ідеологічного впливу на людину;
- показати еволюцію теорії прав людини в історії політичної думки та виявлення понятійно-категоріального апарату для пізнання складних соціальних систем;
- розкрити шляхи і напрями підвищення ефективності теорії прав людини для оптимізації правової держави.

Обговорення проблеми

Демократичні перетворення у сфері свободи совісті створили об'єктивні умови для розвитку псевдодержавних релігійних інститутів – відомих конкурентів влади як у Росії, так і в багатьох інших країнах. Вони створили і продовжують створювати свою «державу в державі» за типом Ватикану з усіма позитивними і негативними наслідками. Ідеалом правозахисників є громадянське суспільство, нині створюване, але не упроваджене у нашому житті, так як відсутній середній клас як системоутворюючий фактор громадянського суспільства. У ряді європейських держав інститути громадянського суспільства поступово поглинають державну владу, розширяючи свої повноваження [4]. Проте суспільна думка ефективно вирішує проблеми іншомислення, як у свій час вирішували проблеми тоталітарних режимів, які відійшли у минуле. Найважливішими факторами динаміки змін, що зумовили унікальність соціально-політичної, соціально-економічної, ідеологічної та культурної

Ідеологія прав і свобод людини і громадянина як нова парадигма ХХІ століття

ситуації в Україні 2000-2003 рр., слід вважати перехід України із стану кризи у стадію повільного підйому економіки. В той же час слід констатувати оформлення з 1999 р. нової глобальної реальності – початку всесвітнього етапу ідеологізації всіх сфер життєзабезпечення народів світу (в основі нові регіональні і глобальні ідеологічні війни заради нового переділу світу); формування категорії «патріотизму» як ключової характеристики у самих різноманітних ідеологіях (і самих різних країн) [5]. В історії політико-правової думки, юридичній практиці, звичаєвому праві різних народів склалися чотири основних підходи до розв'язання проблеми прав людини, правового статусу особи:

1. Ліберальна (європейська) концепція прав людини базується на ідеї природних, невідчужуваних прав людини і обґрунтовує необхідність конституційного визначення таких умов, які б сприяли вільному розвитку особи. Філософською основою цієї концепції є вчення про свободу як про природний стан людини та вищої соціальної цінності після самого життя. Вперше цю концепцію було відтворено в Декларації незалежності США та в Декларації прав людини і громадянина (Франція)..

2. Колективістські концепції прав людини (марксистська, расистські тощо) засновані на визначенні пріоритету колективу (суспільства, класу, раси, нації тощо) стосовно до особи, а також на обґрунтуванні обмеженості прав людини суспільними інтересами

3. Ісламська (мусульманська) концепція, або концепція рівності за шаріатом, пов'язана з традиційним мусульманським правом. Вона суттєво відрізняється від європейської концепції, а її головна особливість полягає в тому, що іслам джерелом прав і свобод людини визнає тільки шаріат. Основні ідеї ісламської концепції прав людини пов'язані з тим, що, по-перше, обґрунтовується різний правовий статус мусульманина і не мусульманина, чоловіка і жінки; по-друге, за мусульманським правом вселенський суверенітет належить Аллахові, людина не вільна розпоряджатися собою і всі її дії наперед визначені Аллахом, а це, у свою чергу, дозволяє на підставі релігійних канонів виправдати обмеження прав людини.

4. Традиціоналістські концепції прав людини складаються в звичаєвому праві окремих племен, а їхня особливість обумовлена особливістю звичаєвого права, яке є груповим правом: воно діє в рамках малих соціальних груп (плем'я, клан, рід, сім'я); для нього характерними є колективна відповідальність за порушення звичаєво-правових приписів, а реалізація суб'єктивних прав здійснюється колективно (в рамках племені чи роду).

В основі цих концепцій поняття «ідеологія», що визначає нові особливості. По-перше, про ідеологію вже необхідно говорити, як про реальний фактор економічного розвитку, так як на межі ХХ- ХХІ століть ідеї у вигляді нематеріальних ресурсів складають більш як 50% фондів великих промислових компаній, що виробляють матеріальну продукцію (бренди, знання, патенти, інформація). По-друге, слід врахувати складові ідеології її невизначеність та ризики. Прийнята у листопаді 1999 р. Хартія європейської

безпеки у певній мірі виявилася відповіддю на нові загрози і виклики, сформулювавши ідею про те, що головною загрозою світу у XXI столітті виступають невоєнні фактори. Поряд з визнанням практично в усіх ідеологічних форматах фактору «безпеки», розпочинається осмислення категорій «мир і безпека», «культура світу», «культура безпеки», а через ці поняття перехід від культури реагування на виклики і ризики до культури їх подолання. По-третє, склалася глобальна ідеологія міжнародного тероризму та організованої злочинності, тобто динамічна, організована, матеріально забезпечена «антигромадянська ідеологія» [6]. По-четверте, принципово нове явище – мережевий характер взаємодії, який на відміну від системного, надає пріоритет горизонтальним зв'язкам через нові телекомунікаційні мережі, комп'ютери, програмне забезпечення, що працюють на конкретну людину у режимі реального часу. Це нові робочі, нові менеджери, нова культура зв'язків, здатних працювати у ситуації невизначеності, дезорганізації, хаосу, високого ризику [7]. Мережа на глобальному рівні координує системи виробництва і ринки, впливає на розвиток культури і права. За допомогою мережевого підходу ЗМІ управляють думками і настроями маси людей у всьому світі. По-п'яте, суспільство знаходиться у ситуації тотальної кризи - депопуляції населення, бідності, духовної руйнації ідеології, корупції, злочинності, тероризму, намагання певних сил «приватизувати» відродження України. Кримінальний світ України і міжнародний криміналітет здійснює у країні ідеологічну антиінноваційну роботу: розробку процедур штучного банкрутства, оволодіння кримінальними технологіями, забезпечення високозахисних корупційних зв'язків зі всіма структурами влади, зростання кримінальної культури, тіньової економіки, зрощеної в деідеологізованому середовищі (інформаційному, молодіжному, спортивному, воєнному та іншому). В той же час ідеологія, і релігія нами розглядаються як інструментарій відкритого типу, оскільки вони намагаються пояснити не тільки старі, а й нові ситуації нашого буття. Але по своєму функціонуванню вони все ж таки намагаються «затримати» нас у тій ідеальній системі, під яку вони і були створені. Тобто «інерційна» складова в них досить важлива, як, до речі, відбувається і у сучасних трансформаційних процесів.

У цих умовах спостерігається зростання етнічної та релігійної нетерпимості, виявлень ксенофобських форм екстремізму, особливо у молодіжному середовищі [8]. У деяких країнах пострадянського простору на перший план виходить деяка псевдо ідея – так званий суїцидний тероризм», що має нові якості. Цим користуються ідеологи і організатори екстремістських рухів, що формують фанатів, які готові «за ідею» на будь-який терористичний акт чи інший злочин. Ця загроза має принципово нові якості: проникнута псевдо ісламською ідеологією, високотехнологічно устаткована і має терористів-смертників, для яких терор – це образ життя, образ смерті і смисл існування. Тому сьогодні сучасний тероризм не стільки воєнне, стільки «ідеологічне», соціальне і моральне явище. У цих умовах

Ідеологія прав і свобод людини і громадянина як нова парадигма XXI століття

найважливішими категоріями всіх прогресивних ідеологій повинні стати безпека, мир, законність, права людини [9].

Функціональну структуру суспільства XXI століття слід уявити у вигляді семи секторів, кожному з яких властиві конкретні види ідеологій. Перший сектор – це в основному державні структури, більш всього зацікавлені у формуванні нової української ідеології консолідації. Другий – комерційні організації і домінуючі корпоративні ідеології: ліберальні і неоліберальні, консервативні і неоконсервативні. Третій – неурядові, некомерційні організації, в контексті яких формується самий широкий спектр ідеологій (релігійні, екологічні, ветеранські, жіночі, спортивні тощо). Четвертий – окремі громадяни і представники неурядових організацій, які функціонують виключно в мережі з відповідною ідеологією Мережі, Інтернету. П'ятий – умовно об'єднує громадян, які на протязі певного відрізка часу не приймають участі у попередніх секторах. Їх можна співвіднести із споживацькою ідеологією. Шостий – закриті неурядові організації, що формують різноманітний спектр масонських структур, сіоністських організацій, духовних орденів, що співвідносяться з масонською ідеологією, ідеологією сіонізму. У сьомий сектор включаються національні і міжнародні організації міжнародного тероризму та організованої злочинності з відповідними ідеологіями [10].

Захист конституційних прав і свобод громадян передбачає сприяння добробуту в безпеці людини, держави, суспільства. Для досягнення цих цілей можливий і необхідний ідеологічний компроміс. Об'єктами компромісу являються ідеології, представлені у першому – шостому секторах, які можуть зробити поступки на деякий час заради добробуту і безпеки всіх громадян. Саме на цій основі можливо сформувати ідеологію консолідації українського суспільства XXI століття, формування громадянського суспільства, певного рівня життя, добробуту і надійної безпеки людини. Смысл прав людини у тому, що вони підтримують у людини людську достоїнність, захист прав і свобод людини і громадянина» [11].

«Ядром» ідеології XXI століття повинна стати орієнтованість на безумовне формування позитивного і динамічного відношення до праці, подолання бідності і несправедливої соціальної, економічної, інформаційної нерівності. Для досягнення цього необхідно обмежене поєднання людини (суб'єкта, працівника), ситуації, процесу, свідомості, діяльності (поведінки) і оточуючого людину середовища. Без визнання міжнародних і національних стандартів у сфері прав людини, розуміння їх смислу і змісту важко домогтися їх безумовного дотримання. Необхідно визнати, що будь-який можливий вплив на процес відродження України, консолідації всіх інтелектуальних, владних і моральних ресурсів на основі справедливості і відповідальності, визнання того, що права і свободи являються найвищою цінністю громадян, що може бути продуктивним тільки у тому випадку, якщо відповідні зусилля будуть цілеспрямованими, інтенсивними і розрахованими на перспективу.

Список використаної літератури:

1. Андрос Є.І. Проблема свободи у контексті раціоналізації людського буття / В. Г. Табачковський, М. О. Булатов, Т. В. Лютий та ін. // Людина в цивілізації ХХІ століття: проблема свободи. – К.: Наук. думка, 2005. – С. 127-174.
2. Бех Ю.В. Ідеологія як семантичний фільтр філософського аналізу загальної теорії управління / Ю.В.Бех // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: [зб. наук.пр.] - Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2012.- Вип.51.- С.199-204.
3. Бойчук М.А. Демократія як народовладдя: становлення та розвиток в Україні в період утвердження незалежності: [Монографія] / М .А.Бойчук. _ К.: Генеза, 2012.- 240с.
4. Заблоцький В. Лібералізм: ідея, ідеал, ідеологія / Віталій Заблоцький. – Донецьк: Янтра, 2001. – С. 181– 183.
5. Заблоцький В. Українська мрія: ліберальний вимір / В.Ляшенко // Схід. – 1995. – №2. – С.3-5.
6. Воронкова В.Г. Формирование нового мировоззрения, нового человека, нового общества будущего / В.Г. Воронкова // Образ человека будущего: Кого и Как воспитывать в подрастающих поколениях / Под ред. д.філософ.н., проф. Базалука О.П.// Киев, 2012. С. 134-152
7. Лях В.В. Трансцендентний вимір людського буття (від свободи вибору до самоактуалізації).- / В.В.Лях.- Генеза.-1996.- С.14-23.
8. Нестеренко Г.О. Українська політична нація: самоорганізаційні засади становлення: [Монографія] / Г.О.Нестеренко. - К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2007.- 360с.
9. Сучасний соціально-політичний та гуманітарний розвиток регіону: наук.-метод. розробка / [авт. кол.: З.В.Балабаєва,Н.М.Драгомирецька, І.Л.Росколотько та ін.]. - К.:НАДУ, 2009.- 36 с.
10. Танюк Л.Культура як інтеграція / Л.Танюк // Українська культура.- 2003.- №9.- С.4-5.
11. Таран В.О. Ідеологія перехідного суспільства: (соціально-філософський аналіз ідеологічного процесу в пострадянській Україні): [Монографія] / В.О.Таран. - Запоріжжя: ЗЮІ МВС України, 2000.- 215 с.
12. Українська національна ідея як духовно-інтелектуальний код соборності народу: етнічний, інтеграційний та цивілізаційний вектори (матеріали круглого столу) / [з ред.В.С.Кравціва; НАН Країни. Ін-т регіональних досліджень.]- Львів, 2011.- 62с.

REFERENCES

1. Andros E.I The problem of freedom in the context of rationalization of human existence / V.G Tabachkovskiy, MA Bulatov, T., and others // Man in the twenty-first century civilization: the problem of freedom. - K. : Sciences. opinion, 2005 - P. 127-174.
2. Beh V. Ideology as a semantic filter philosophical analysis of the general theory of control / V.Beh // Humanitarian Bulletin Zaporozhye State Engineering Academy - Kiev: Izd DIG, 2012.- V.51.- p.199-204.
3. Boychuk M.A. Democracy as a democracy: Development in Ukraine during the establishment of independence [The book] / K M .A.Boychuk.: Genesis, 2012.- 240p.
4. Zablockiy V.A. Liberalism: idea ideal ideology / Vitaliy Zablockiy. - Donetsk: Yantra, 2001 - p. 181- 183-.
5. Zablockiy V.A. Ukrainian dream: liberal dimension / V.Lyashenko // East. - 1995. - №2. - p.3-5.
6. Voronkova V.. Formation of a new world, a new man, a new society of the future / VG Voronkova // Image of the man of the future: who and how to cultivate the younger generation / prof. Bazaluk OP .// Kyiv, 2012 p. 134-152
7. Lyah V. Transcendent dimension of the human being (from freedom of choice to self-

actualization) .- / V.V.Lyah.- Heneza.-1996.- P.14-23.

8. Nesterenko G.O. Ukrainian political nation: the formation of self-organizing principles: [The book] / H.O.Nesterenko. - K. : Izd NEA Dragomanov, 2007.-360p.

9. The current socio-political and human development of the region: research and methodological development / [writing team: Z.V.Balabayeva, N.M.Drahomyretska, I.L.Roskolotko]. - K.: NAPA 2009.- 36 p.

10. Tanyuk L.Kultura as integration / L.Tanyuk // Ukrainian kultura.- 2003.- №9.- p.4-5.

11. Tapan V. Ideology transitional society (socio-philosophical analysis of the ideological process in post-Soviet Ukraine): [The book] / V.O.Taran. - Kiev: Ukraine ZYUI MIA, 2000.- 215 p.

12. Ukrainian national idea as a spiritual and intelligent code catholicity people, ethnic, and civilizational integration vectors (roundtable) / [edited V.S.Kravtsiva; NAS countries. Institute for Regional Studies.] - Lviv, 2011.- 62p.

ПОСТОЛ Е.Е., кандидат политических наук, доцент кафедры менеджмента организаций, Запорожская государственная инженерная академия (Украина, Запорожье), post-elev@yandex.ru

ИДЕОЛОГИЯ ПРАВ И СВОБОД ЧЕЛОВЕКА И ГРАЖДАНИНА КАК НОВАЯ ПАРАДИГМА XXI СТОЛЕТИЯ

В статье обосновывается анализ потребности в поиске новой метаидеологии, в основе которой идеологические основания прав и свобод человека и гражданина, которые обусловлены правовой основой их реализации. Сформированы теоретические основания идеологии прав и свобод человека и гражданина, которые имеют большое значение для рефлексии места и роли концепта прав и свобод человека и гражданина в общественно-политической жизни правового государства. В статье раскрывается сущность идеологии прав человека как одной из самой современной концепции постнеклассической науки и обоснованы направления повышения эффективности концепта прав человека для оптимизации правового государства.

Ключевые слова: метаидеология, идеология прав и свобод, идеологический фактор, сущность идеологии прав и свобод человека, эволюция теории прав человека и гражданина, правовое государство

POSTOL E.E., PhD in Political Science, assistant professor of organizational management, Zaporozhye State Engineering Academy (Ukraine, Zaporozhye), post-elev@yandex.ru

IDEOLOGY OF RIGHTS AND FREEDOMS AND CITIZENS AS NEW PARADYHMA XXI CENTURY

The paper analyzes the need of finding a new metaideolohiyi, based on the ideological foundations of the rights and freedoms of man and citizen that caused and legal basis for their implementation. Formed theoretical grounds ideology of human rights, which is of great importance for reflection place and role of ideological factors in social and political life of the modern state. The article substantiates the essence of the ideology of human rights as one of the most modern concept Postnonclassical science reveals the evolution of the ideology of human rights in the history of political thought and reasonable ways to increase the effectiveness of the concept of human rights to optimize the rule of law.

In this article the goal of the article - to form the theoretical bases of the concept of human rights, which is one of the most advanced Postnonclassical science that is important for

the reflection of place and role of ideological factors in the paradigm of the XXI century. Realization of this goal grounded theory of the nature and importance of human rights as one of the most modern concept Postnonclassical science; explain the concepts and categories of the human rights paradigm and its implications for the modern understanding of ideological influence on man; show the evolution of human rights theory in the history of political thought and clarification of concepts and categorical apparatus for knowledge of complex social systems; uncover ways and ways to increase the efficiency of human rights theory to optimize the rule of law. In the history of political and legal thought, legal practice, common law of different nations have developed four major solutions to the problem of human rights, the legal status of persons: 1 Liberal (European) concept of human rights is based on the idea of natural, inalienable human rights and justify the need constitutional definition of conditions that are conducive to the free development of the individual. 2 collectivist concept of human rights (Marxist, racist, etc.) based on the identified priority group (society, class, race, nation, etc.) in relation to a person, and to substantiate the limited rights public interest. 3 Islamic (Muslim) concept, or the concept of equality under Sharia associated with traditional Islamic law. It is significantly different from the European concept, and its main feature is the fact that Islam is the source of human rights recognizes only the Sharia. 4 traditionalist concept of human rights in common law consists of individual tribes and their feature due to customary law, which is a group right: it operates within small social groups (tribe, clan, family, family). Noted that the functional structure of the society of the XXI century should be represented as seven sectors, each of which characterized specific types of ideologies. It is concluded that the protection of constitutional rights and freedoms involves promoting the welfare of human security, state and society. To achieve these goals possible and necessary ideological compromise.

Key words: *metaideology, ideology of rights and freedoms, the ideological factor, the essence of the ideology of human rights and freedoms, the evolution of the theory of human and civil rights, constitutional state.*